

Na velesejmu je bilo spet polno ljudstva

Ljubljana, 10. septembra. Ob množičnih prireditvah današnje nedelje je bilo zanimanje vse Ljubljane in prostrane okolice močno osredotočeno na ljubljanski velesej. Dež, ki se je zavlekel iz noči v dopoldne, je izprva sicer grozil, da onemogoči poset velesajmske prireditve, vendar se je že pred poldnevom vreme umirilo in dobili smo nedeljsko popoldne pusto in prazno, toda vendar nad vse ugodno za velesej.

Po ljubljanskih ulicah se je precej poznalo, da so vlaki potegnili v Ptuj precejšnje množice, kar pa nas je ostalo doma, smo se popoldne v gostih trumah prerivali po paviljonih, izbirali mnogo, nekaj tudi kupovali, uživali predstavo izvrstnega varietetja, se čudili dvoboju orjaškega kozla z njegovim partnerjem, a še posebno smo občudovali atrakcije Bosnana Stefana Ebleja, ki je znova z zobmi vlačil težak tovorni avto po velesajmu. Vsekar je današnja nedelja močno podčrta za zaključek celotni veliki uspeh letošnje jesenske velesajmske prireditve.

Tudi v kupčijem pogledu so mnogi razstavljali dobro ozrevali. Večji zaključki so bili doslej zabeleženi v pohištvu, v plešninah, kozuhovini, v kmetijskih strojih, v domačih električnih svetlobnih telesih, v pečeh, štedilnikih, kotlih in sploh v sezonskih predmetih. Širša publika pa je kupovala predvsem praktične novosti in gospodinjske predmete. Velika zanimanja je znova vzbudila domača dekorativna keramika, ročno slikana in lakirana. Počeželski posetniki pa so tudi v tuku jesenskega sejma pokazali velik interes za vozove naših domačih kolarjev z Gorenjske. Značilno je, da je bila na velesajmu prodana vsa razstavljena zaloga usnja g. Knafliča iz Kamnika, čigar specialiteta so podplati, strojni na stari jamski način.

Med ženskimi svetom je vzbudilo pozornost znamenito bolgarsko rožno olje, ki ga je razstavil Petar Kabaivanov iz Sofije. To rožno olje prodaja Kabaivanov v malih fi-jolah z vsebino enega grama za 30 Din. Za en sam gram tega olja pa je potrebno okrog 40 kg rož, zato cena ni visoka. Pred leti se je kg rožnega olja prodajal po 90.000 dinarjev za kilogram.

Letos je razstavila svoje proizvode tudi ljubljanska lučilnica za riž, ki ima poleg riža razstavljene tudi riževе otrobe in riževе moko, ki sta visokovredni močni krmili za perutnino, prašiče in govedo. Riževa krmilna moka vsebuje namreč poleg škroba 6,6 % prebavljive beljakovine, 12,4 % proteina in 12,2 % masti, riževi otrobi pa 7,4 odstotka beljakovine, 14,4 % proteina in 20 odstotkov masti. Po svojih rednih sestavinah je tako krmilo mnogo izdatnejše, nego so običajni pšenični otrobi, navzlic temu pa je cena zelo nizka.

Mariborski igralci v šiški

Šišenski Sokol je v soboto zvečer na posebno lep način proslavil 10letnico rojstva. Vis. prestolonaslednika Petra z uprizoritvijo znane vojne drame »Grob neznanega vojaka«. Za večer je Sokol naprosil člana mariborskega narodnega gledališča šefa-režiserja Jožeta Koviča in Pavla Koviča, ki sta bila obenem med ustanovitvi tega kulturno-aktivnega sokolskega društva, in pa članice istega gledališča gdnico. Elviro Kraljevo. Dvorana v Sokolskem domu, ki je bila okrašena s sliko Nj. Vis. prestolonaslednika in državno trobojnico, je bila prav lepo zasedena od številnega občinstva. Nekaj svedčanov besed je izpregovoril starosta Dolinšek, nato pa so odlični umetniki iz Maribora nad vse učinkovito predvajali znamenito francosko delo, ki je v gledalcih zapustilo najlepši vtis. Šišenski Sokolu je Ljubljana lahko hvaležna za dobro misel, da je povabil mariborske igralce, katerih lepo umetnost bi Ljubljana lahko pač bolj pogostokrat uživala s podobnim gostovanjem.

Zabavni večer v »Zvezdi«

Da se Ljubljana v vsakem pogledu razvija, ne dokazuje le velesajem, nebotičnik, tramvaj in še marsikaj drugega, ampak tudi to, da so se naši obrtniki in polni meri pričeli zavedati tudi njih biološkega časa. Današnjemu človeku sta nedvomno v tej krizi črna kava in časopis premalo. V veliki meri je potreben krepkega razvedrila. Jesenska sezona nas je letos kaj naglo zajela. Povsod so otvoritve raznih kulturnih, nekulturnih in raznih drugih zavodov, ki so hudo potrebni ali pa hudo nekoristni. A da so se zganile celo naše, že od nekdaj malo zaspale kavarne, je res neopričakovan dogodek, ki ga je treba na vse zadnje podpreti.

V nabito polni kavarni »Zvezdi« so imeli v soboto umetniški in šaljivi večer znanega zagrebškega humorista in recitatorja Evgena Pancerja. Na letakih je stalo, da je absolvent dunajske dramske akademije, pa je marsikdo zmajal z glavo, kako neki more biti humorist, zraven pa še recitator absolvent take akademije.

Ravna gora in Ravnogorci

S Susaka te pripelje vlak do postaje Skrad, v sredi med industrijskimi Delnicami in Srbskimi Moravcami. Po stari zidani cesti in bližnji se dvigaj med gostim bukovjem in smrečjem, prijaznimi naselji in košenicami; starinski občestni kanton ti pove, da si 10 Meilen von Fiume und 8 Meilen von Karistadt. Stopiš še preko prijaznega brda in na zahodni strani se onstran globoke Kolpe dvigajo slovenski hribi in gore, pred teboj pa leži na 800 m visoki planoti »trgovišče Ravna Gora«. Na las je podobna naši prijazni Rakitni, samo da ima nad 2000 prebivalcev, vodovod, elektriko z Zeleneza Vira in da je obdana z ogromnimi šumami, ki se širijo v nepredimost proti Mali Kapeli in bosanskim gozdovom.

Ravno Goro z veseljem omenjam že zato, ker je središče Gorskega kotarja, priročno vsakemu, kogar je vroča Dalmacija preveč omamila. Oster gorski zrak, neprestano pomešan s hladnim vetrom, krasni travniki in idealni sprehodi po bližnjih vrhovih. Počasne hoje ti je komaj uroba in že si nad 1000 m visoko, odkoder lahko opazuješ Bjelolasico, naš Snežnik, Riamjak, ki ga je pokoljnil Matoš tako ljubil, in že imaš jasno vreme, ureš tudi Kamniške planote in — Triglav. Pri slabem vremenu pa je tu še ena dva še pre-

No, večer je vsekakor dokazal, da je g. Evgen Pancer sicer res veliko boljji humorist kakor pa recitator. Zakaj njegova uvodna recitacija pesmi Simona Gregorčiča »Naš narodni dom« mu ni uspela. Nedvomno je treba tu upoštevati različnost naglasa v srbohrvaščini in slovenščini. Zelo lepo je pa recitiral pesmi največjega zagorskega lirika, nedavno umrlega pesnika Dragutina Domjanica. Te recitacije so bile res za prostor, v katerem so bile podane, kar dobre. Vendar so pa bile malo postranskega pomena, ker je g. Evgen Pancer konec koncev le velik humorist, zelo rutiniran in, kar je najbolje, dober poznavalec publike. Njegov program je obsegal precejšnje število točk, med katerimi so se najbolj odlikovale parodije zagorskih kmetov in varaždinskih vaščanov. Tu pa tam res dobro podajajo zagorski in varaždinski dialekt je žel viharan aplavz. Ko je pa nastopil v vlogi zagrebškega mladega prosjaka, ki v dveh urah prisrja preko 300 dinarjev in je od tega prosjačenja tako utrujen, zbit in življenja sit, da si mora iti zdraviti živce na Bled ali pa v Rogaško Slatino seveda v družbi kakie imenitne zagrebške ali pa ljubljanske dame, je spravi vse poslušalce v smeh in veliko zadovoljstvo. Prav glede dam pa je bil g. Evgen Pancer zelo piker. Njegova predavanja o ženski, ki jih tu res ne moremo ponavljati, so bila mestoma dokaj originalna in so zlasti glede alimentov vzbujala prave salve smeha. Tudi zagorskega

Svejka je mož prikazal tako, da so vsem sijala lica, kakor bi jedli ta hudo papriko.

Kiepora še poje

Če teče kak film teden dni v Ljubljani, potem je to pač najsigurnejše znamenje, da je uspel v vsakem pogledu in da so ga dobro ocenili tudi tisti, ki jih sicer kino ne primamlja. In film Jana Kiepure »Pesem za tebe« je tak film, ki je navdušil, žanje pohvalo in dan za dnem polni dvoran Elitnega kina Matice. Mnogi ga gredo gledat in poslušati po dvakrat. Da bo ustreženo tistim, ki so zanj navdušeni in tistim, ki filma le še niso videli, ga bo Elitni kino Matica predvajal še danes. Ogled mirno priporočamo.

Požar v Tomačevem

Davi je vzbudil Tomačevce iz globokega sna plat zvona. Goreti je začela hiša št. 12, katero je bil kupil pred leti gostilničar in posestnik pri Sv. Križu g. Smerajc. Ker je bilo v podstrešju več voz slame, se je požar kaj hitro razširil in uničil vse poslopje. Ostal je le majhen del ostrešja. Hiša je bila zavarovana ter je škoda menda krita. Pri gašenju se je izborna izkazala vaška ročna brigadna, gasit pa so prišli tudi gasilci iz Stežic. Škoda ima tudi sosed Avbelj, ki je imel shranjenih več tisoč kilogramov slame. Avbelj na žalost ni bil zavarovan.

DANES JE ŠE ČAS — JUTRI BO PREPOZNO!

Na splošno željo gostuje

JAN KIEPURA

ŠE DANES v nepozabnem filmu

„PESEM ZA TEBE“

Predstave ob 4., 1/8 in 1/10

v ELITNEM KINU MATICI

Na tomboli v Kranju

Izredno velika udeležba — Dobitki v pravih rokah

Kranj, 10. septembra. Tradicionalna tombola kranjskih gasilcev je letos privabila rekordno število ljudi. Zrečo po 14. uri so začeli prihajati lovci za srečo od vseh strani, peš, s kolesi, na avtomobilih in seveda tudi z vlaki. Okoli 15. ure je bil prostori Glavni trg zaseden do kraja, množica pa je napolnila tudi stranske ulice, a glava pri glavi je tičala tudi na oknih vseh nadstropij okoliških hiš. Cenijo, da je bilo vsega skupaj osem do 10.000 ljudi, vsekakor še znatno več kakor lani. Čas je krajšala domača godba.

Okoli pol 16. je zadonela trobenta. 5-letni Jamnikov Marjan je ob napeti pozornosti vse množice izvel iz žare prvi dve številki. Preko 100 ljudi je vzvalovilo množico in si krčilo pot proti tribuni, kjer so nato bile razdeljene terne, kvaterne in prav bogate činkvine. Srečni dobitniki so bili prav iz vseh krajev Gorenjske, neki činkvinar je bil celo iz Brežic. Nemir je naraščal. Okoli pol 18. ure je bila izrečena številka 70. Z njo so prišle na vrsto tombole, za katere se je vršilo posebno žrebanje. Ana Pristov iz Hraš, ki služi pri svo-

jem bratu mesarju v Kranju, je bila srečna lastnica izrečane številke 430, na katero je pripadla glavna tombola — 10.000 Din v gotovini. Srečna dobitnica je vsa žarela od sreče, katere ji menda ni nihče zavidal.

Drugo tombolo — prav lepo spalnico — je dobila Marija Krajnikova, zasebnica iz Škofje Loke. 3. Moško kolo je zadel Rezi Burgerjeva, služkinja v Kranju. 4. Otroško kolo je pripadlo Alojzu Kajbiču, delavcu iz Tržiča. 5. S 14.000 komadi opake bo lahko začela graditi svojo lastno hišo Angela Aleševa, delavka iz Brega pri Kranju. 6. Kotel za žganjekuho je zadovoljen popeljal domov kmetovalec Valentin Košjek iz Kranjske. 7. Velik krupon usnja in vrečo moke je shranila za zimo Ana Kosiša, šivilja v Kranju. 8. Tombolo je predstavljalo žensko kolo, katero je takoj zasedla Leopoldina Kalanova, delavka iz Dorfarjev. Kakor vidite, so vsi dobitki prišli v prave roke, kar je občinstvo po razhodu zadovoljno ugotavljalo. Se pozno v večer je bil Kranj izredno živahen, saj ima takšno pestro množico, med katero so celo bratje s Koroške, le enkrat na leto v svoji sredi.

Mariborski nedeljski dogodki

Maribor, 10. septembra.

Maribor je bil danes v splošnem zelo prazen in dolgočasen. Večina narodnega občinstva je že odšla snoči deloma z vlaki, deloma z avtobusi v Ptuj na veliko spominsko slavnost.

Dopolodne je bil promenaadni koncert vojaške godbe, obenem edina prireditev današnjega dne v Mariboru. Lepo solnčno popoldne je izvalo skoro vse ostale Mariborčane na izlete v bližnjo okolico, kjer je bila hoja prav prijetna, saj je preteklo noč precej deževalo in na cestah ni bilo nobenega prahu, pa tudi ne blata.

Policijska kronika je zelo suha. Zabeležila je samo nekaj prestopkov zaradi cestno-policijskega reda ter nekaj prijav zaradi kaljenja nočnega miru. — Mizarski pomočnik Jakob Šket je prekalil svojo prijavo glede nestanka žene in sinčka, ki sta oba zdrava pri bratu na deželi.

Pač pa je policija ugotovila identiteto neznane ženske, ki je v četrtek zjutraj

okrog 6. skočila z državnega mosta v Dravo in izgnila v reki. Nesrečnica je 23-letna žena železniškega kotlarja Elza Iršičeva s Tezna. Pred svojim odhodom z doma je pustila možu poslovilno pismo, v katerem pravi med drugim, da smrti ni kriv njen mož, niti drugi, temveč ona sama. Trupla še niso našli.

Bolj bogata je bila kronika reševalne postaje. Tam so prvo pomoč nudili 44-letni viničarki Magdaleni Tašnerjevi iz Peka, ki jo je na banovinski cesti med Pekami in Mariborom podrl neznan kolesar. Dobila je poškodbe na glavi, a zaenkrat je ostala v domači oskrbi. — S kolesa je padel včeraj 18letni dijak Vojko Lovše iz Kosarjeve ulice, ki je po prvi zdravniški pomoči ostal doma. Ker pa so bile poškodbe na levem kolenu precej težkega značaja, so ga morali prepeljati v bolnico, kamor je morala tudi 13letna učenka Ružičeva iz Šlomske ulice v Studencih, ki je padla tako nesrečno, da si je zlomila levo nogo.

Ščitno razume. Velika moderna šola ima v pritižljivo udobno kopališče s kabinami in toplimi prhami. Šolski upravitelj upravlja tudi vremensko postajo, ki je tako točna, da celo staroverski kmeti nanjo prisegajo.

Končno in najbolj pa omenjam Ravno Goro še prav iz posebnega vzroka. Prispel sem tja ob petih zjutraj. Utrujen sem bil od dolge vožnje in prav pošteno me je zeblo. Bilo je 21. julija in 5 stopinj nad ničlo! Gledal sem napise nad trgovinami in zdelo se mi je, da sem zašel kam v Slovenijo. Imena so se vrstila: Podobnik, Svetičič, Vovčina, Skok, Vidmar, Janež, Grebenc, Čadež, Poljančič itd. Tam vidim napis: »Ivan Oblak, mesar«. Saj smo v Sloveniji, si mislim, ki me prestraši še bolj drugi napis nad »Gostilno Mrake«. Mislim, da sem v Ljubljani na Rimske cesti. Toda glej, tu ni stalo »pri starem Rimljanu«, temveč »kod veselog Hrvata«, katerega sem bil še jaz vesel. Zvečer sem poslušal, kako so prepevali »Vsi so prihajali«, »Najlepša je mladost« itd. Govoril sem s staro mamico, ki mi je kar naravnost povedala: »Tudi mi smo parili s Kranjskega, pred kakimi štirimi rodovi. Ves njihov dialekt je kljub šoli, cerkvi in časopisu tako tipično slovenski (in sicer notranjski, idrijski, za kar bi govorili nekateri prej navedeni primki), da se mi je zopet potrdila ona stara misel, da se niti slovenski, niti hrvaški jezik prav nič ne

Dvoličnost niškega vampirja

Morilca so smatrali vsi za mirnega, dobrega moža

Beograd, 10. septembra.

Niška policija je zaključila preiskavo o zločinih vampirja Bogd. Vidanoviča, ki ima na vesti pet žrtve. Čim bo celotno gradivo, ki se ga je nabralo zelo mnogo, urejeno, bo vampir izročen preiskovalnemu sodniku. Zločinec Bogdan Vidanovič se med tem počuti prav ugodno. Zda se šele v pravi luči očituje

dvoličnost njegovega značaja.

V svojem občevarju z ljudmi nikakor ni bil podoben kakšnemu nasilnežu, marveč so ga vsi smatrali za mirnega in skromnega človeka. Njegovi sosede in vobče vsi ljudje, ki so ga poznali, se ne morejo načuditi, da je v tem človeku bilo toliko grozovitosti. Neki stari strojnik iz kurilnice pripoveduje: »Mi vsi smo mislili, da ta mož ne more niti črva pohoditi. Bil je bolehen in vedno uslužen. Nikdar ni pil in kar nič ni bil rad v družbi.«

Bogdan Vidanovič je pri svojih 40 letih venomer premišljeval, kako bi si osvojil kakšno žensko. Mlad ni več, kaj pomembnega tudi ni, po zunanosti je celo precej grd. Vendar pa je znal prijetno občevariti z ženskami in jih ni osvajač zgolj z denarjem. Malokatera ga je odbila.

Najboljši dokaz

za to je, da je ubil smo štiri, ki so se mu zoperstavile, peto pa zato, ker se je bal, da ga utegne izdati policiji. Po umoru stare Zojke, o čemur smo poročali, je kar blažen zaspal. V ostalem je mirno spal po vsakem zločinu. Po umoru matere in hčere Premetarke, nadalje Zane, Ljubimke in služkinje Agate Filešev je nasilil svojo strast s tem, da je žrtve masakriral, takoj nato pa je bil zopet pomirjen in dobrodušen. Bogve, kje bi se končala vrsta njegovih gadnih umorov,

če mu ne bi bila policija prišla na sled po umoru Agate Filešev. O tem poslednjem

umoru je niška policija ugotovila še naslednje podrobnosti:

Na dan pred umorom se je Bogdan Vidanovič sprehajal na obali Nišave. Pri trošarinski stanici je stal neki njegov nekdanji tovariš Mihajlo Krstič. A ta že pet let ni bil več zaposlen v železniški kurilnici. Črno opravljen, z zelenimi očali, se je Bogdan na Krstičev nagovor napravljal, kakor da Krstiča ne pozna. Ko pa je Krstič le silil vanj kot v starega znanca in ga je spravljal, kako zaide v ta samotni kraj, mu je Bogdan mirno odvrnil, da pričakuje neko dekle, neko Agato Filešev, ki jo je Krstič poznal. Se prav začudil se je Krstič, češ: »Kako si se pa v to zagledal?« — Tedaj je Bogdan odvrnil:

»Eh, ona je tista, kakršno iščem: nedolžna je!«

To srečanje je bilo za Bogdana Vidanoviča usodno. Ko so ga po aretaciji konfrontirali z Mihajlom Krstičem, se je vdal, jezik se mu je razvezal, da je po vrsti priznal vseh pet svojih zločinov... Zda se niški vampir tako obvlada v zaporu, kakor da nikdar nikomur ni storil ničesar zlega. Edina želja, ki jo je doslej izustil: prošil je za »vinčnik in pet pol papirja. Čemu, ni hotel povedati. Ustregli so mu. Najbrž bo pisal memoare. Zda, ko mu je policija iztrgala nož iz rok, se bo pač posluževal svinčnika, da opiše svoj žalostni rekord, kakršnega še ni dosegel noben zločinec v naši kriminalni zgodovini. Zda se vršijo še intenzivne poizvedbe, da se ugotovi, ali ni morda Bogdan Vidanovič izvršil tudi nekaterih, doslej nepojasnjenih umorov v Skoplju in Hanrijevu. Odkar so pustili k njemu mater in ženo, s katero je bil ba je prav ljubezniv, se včasih pretvarja, kakor da bi bil abnormalen. Pač zato, da bi se rešil smrtni kazni. Vendar pa je še gladko priznal, da je vse umore izvršil z enim samim bodalom, ki si ga je sam izkopal...

Na Bledu je še vedno lepo število gostov

Bled, 10. septembra.

Kljub vremenu, ki se je zadnje dni precej ohladilo, letoviško življenje na Bledu ni še poljenjalo. Na Bledu je sedaj še nad 600 gostov, večinoma iz sosednjih držav. Za kopanje je jezero še vedno prijetno. Zaenkrat je voda še zelo topla. V grajskem kopališču še vedno mrgoli kopalcev, največ jih je od dopoldneva do 17., ko je sonce še močno in bo še gredo vse dotlej, dokler ne bodo prišli pihati vetrovi. Kopališče pa je proti mrzlim vetrovom od severa do bro zavarovano in kopalna sezona ne bo kar na tem popolnoma zaspala.

Prav lepo je sedaj veslanje po jezeru. Mir ljubeci gostje prihajajo šele sedaj na svoj račun. Ob bližajoči se jeseni, so kraji izprehodni vsenaokrog. Lepa promenada okrog jezera je mirnejša, ko je divjanje avtomobilov in motorjev precej ponehalo. Za zabavo gostov še vedno skrbje jazz-ka. V Park-hotelu in v Oplicah. Plesni mojster Jenko je še dobro zaposlen, saj predenja s plesom po kavnarh že ob 17. še vedno prirejajo različne zabavne družabne igre, da raztegne sezono in kolikor mogoče dolgo zadrži goste. Minuli praznik pa je bilo na Bledu bolj živahno kakor sredi glavne sezone. Tisoče nedeljskih izletnikov je privabil predvsem kmečki tabor in pa lepo vreme.

Kraljica s princem se je zopet vrnila iz Beograda v Suvorov. Kraljevičev gorenjski očiščeni dobro prija in se počutijo zelo zadovoljne. Ni čuda, da je dvoru bivanje v Suvorovu tako priljubljeno in da preživljajo tu večji del poletja in zgodnje jeseni.

Kmalu se bo pričela narava spreminjati, dreve se bo odelo v žareče barve, vršaci gorskih orjakov se bodo pokrili z belimi klobuki in za prijatelje lepe narave bo gorenjski biser kazal z vsakim dnem novo podobo, še slikovitejšo in čarobnejšo, kakor sredi poletja, ko ga oblega šumno vrvenje svetkega kopališča.

Samo do 15. septembra

traja redno vpisovanje v Dopisno trgovsko šolo v Ljubljani, Pražakova 8-II. 8865

Uradne ure dnevno od 9.—12. in od 4.—6. ure.

Poslužite se ugodnosti, ki Vam jih nudimo v tem času.

ZVEZKE, SVINČNIKE, PERESA

in sploh vse, kar rabiš za šolo

kupiš najugodnejše v knjigarni

Tiskovne zadrage, Maribor

Aleksandrova c. 13. 8874-III

Zakej nisi vas paslušov, ka ste meni krčal koda;

»Nehat moj nikmar Jure, pa boš pasu krave soda!«

Tak si Jure sam gavori, tiho joka — luč zagleda, brzu gre, na vrata lupe, brke su mu pune leda.

Baba stara von pagleda: »Zakej lupas tak na vrata?« »A bi mogu spat u hiši, mraz je jaku, pun sn blata.«

»K vragu pej, atkodi si pršu, sram te blu, nesnaga grda!« »Kam me von na zima gonis, ku kami (kamen) si baba trda!«

»Mama maji, blu sn bena, ka sn pustu hiša naša i palenta i krampere i ječmenova dabra kaša.

Zdej se bom damu pavrnu h naši hiši pr gredici pa prpraje kisla mleka i dast palente u sni kazici.

Mama maji, mama mli, dajte mi krbač (korobač) i krave pa bom pasu, zmeram pasu, zmeram bom blu vole prave.«

Fr. L.

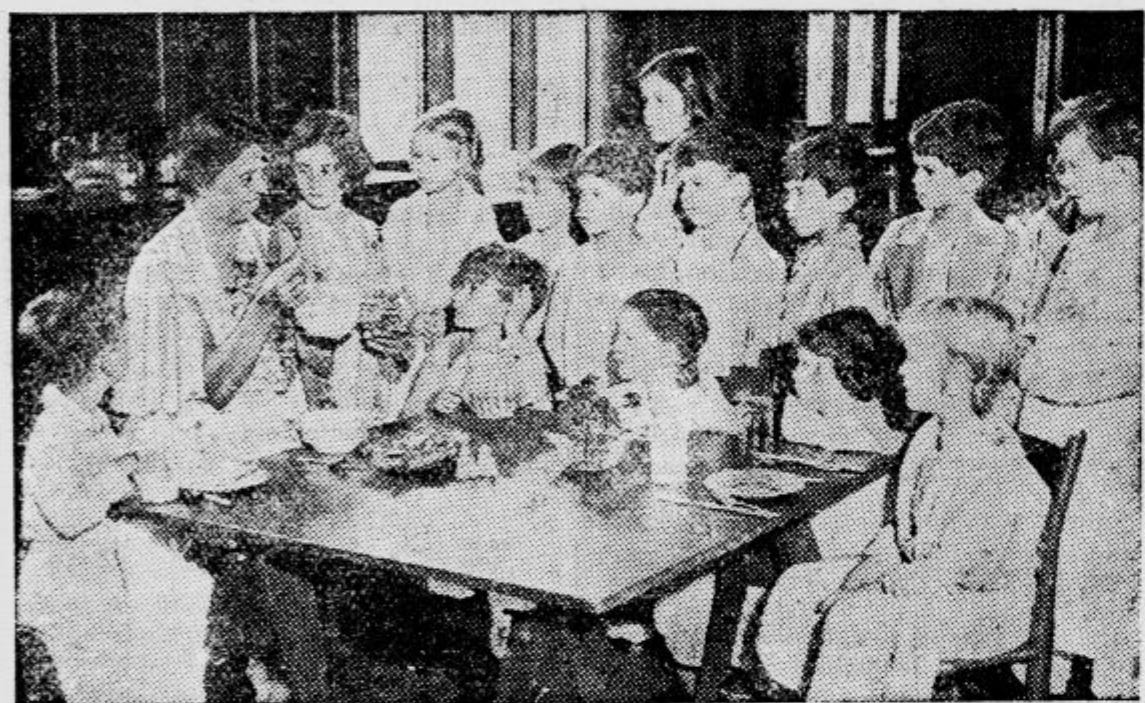
DOGODKI PO ŠIRNEM SVETU

Otroci v varstvu policije

Londonski redarji prostovoljno spremljajo deca čez cestna križišča

Praktična dobrodelnost

Zena ameriškega predsednika Roosevelta razdeljuje mleko v neki dekliški šoli

Požigalec s konkvavnim zrcalom

V neki južnoromunski vasi sta si postala dva sosed zaradi neke ženske divja nasprotnika. Ženska se je odločila za enega izmed njiju, drugi pa je začel srečnejšega tekmeča potem zasledovati na vse načine. Zastupljeval mu je živino, uničeval svetle itd., vedno pa je znal napraviti tako, da mu naziv težkemu sumu ni mogel nihče dokazati ničesar.

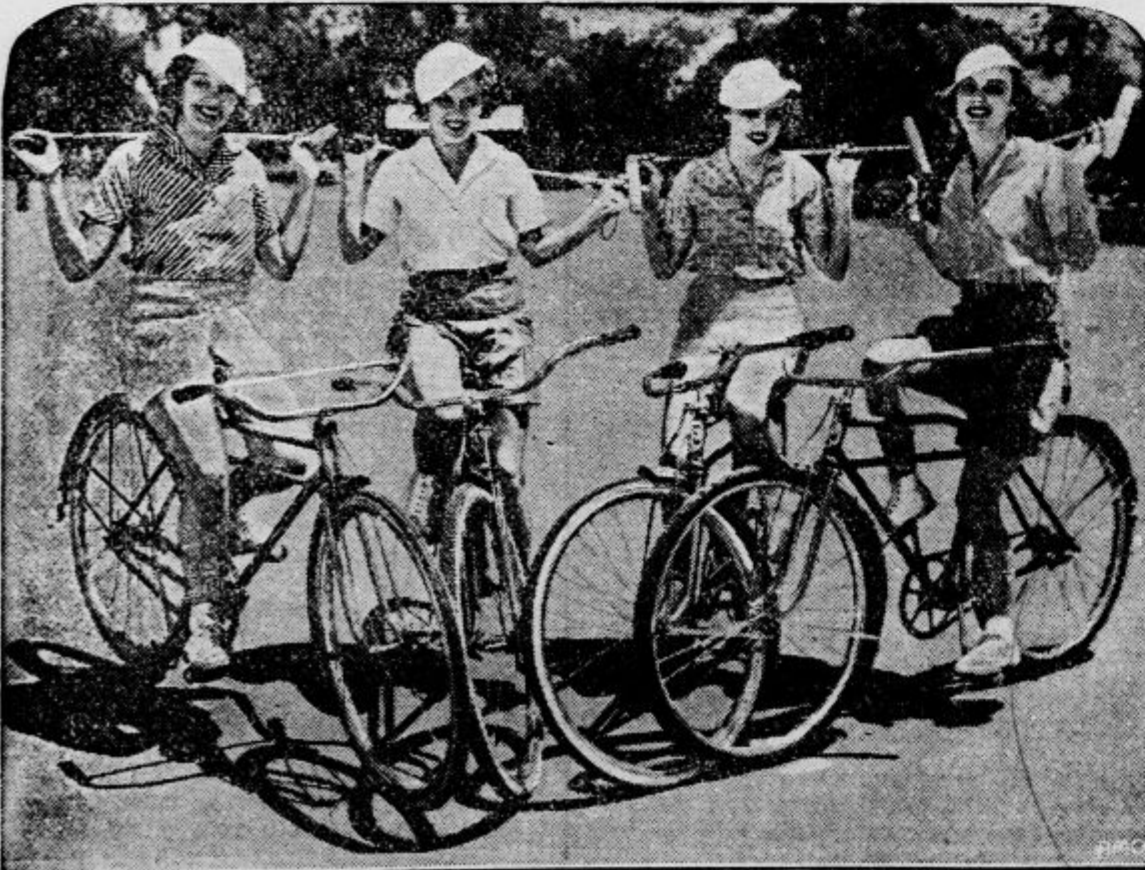
Te dni je pogorel mogočni, s slamo kriti in skoraj napojnjeni skedenj zasledovanca ob dopoldanski uri. Ko so bili skoraj vsi ljudje na polju. Še preden so pritekli skupaj in organizirali gasilno službo, je poslopje pogorelo do tal in le s težavo so ugnali ogenj lokalizirali. Sum, da je zažgal skedenj, je padel seveda na sosedu, ki je pa mogel dokazati, da je bil že od zgodnjega jutra na polju. Med tem, ko so ljudje na pogorišču razpravljali o tem, je nekdo zagledal na tleh odsev zrcala. Pogledal je v tisto smer in je videl, da tiči zrcalo na sosedovi strehi. Šlo je za veliko konkvavno zrcalo, ki je lovilo sončne žarke in jih osredotočilo na prostor, kjer je stal prej skedenj. Takoj so vedeli, kako je prišlo do požara. Požigalec, ki se je bil poslužil te priprave za svoje dejanje, ni imel še časa, da bi jo neopazno odstranil in se je tako izdal sam. Sedaj se bo zagovarjal pred sodniki.

Najmočnejše razstreljivo

Iz Peipinga poročajo, da je ameriški izumitelj Joseph ponudil nankinski vladni svoje novo razstreljivo, ki je po vseh izvedencih najsilnejše in najučinkovitejše razstreljivo na svetu. Joseph ga kmenuje atomit.

Posebnost tega uničevalnega sredstva je ta, da se lahko napravi v 24 urah ter je takoj godno za uporabo. Izdelovanje atomita je baje povsem varno. Posebno svojost atomita je tudi to, da mu streljaji ne škodujejo, njegova eksplozija pa je silnejša kakor razpočene katerega koli drugega sredstva, ki je doslej znano.

Dražestna sportna četvorica

Pred startom na prijateljsko tekmo v polu na kolesih

Malarija, šiba človeškega rodu

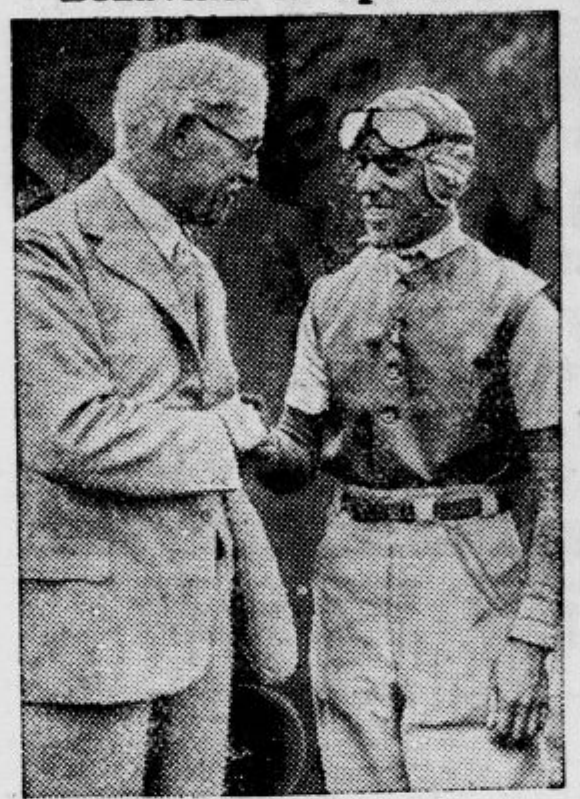
Mednarodna komisija Društva narodov je zbrala podatke o malariji na svetu in objavlja rezultate sto in osmih držav, ki so poslale odgovore na zadevne vprašalne pole.

Samo petnajst držav je izjavilo, da ne pozna malarije. V ravniški Afriki so celi predeji, kjer mori malarija domačine in tujce. V Hindostanu trpi zaradi malarije sto milijonov ljudi.

V nekaterih evropskih deželah ima malarija endemični, v drugih zopet epidemični značaj. Ponekod prinašajo malarijo deževja, in sicer se pojavlja v večjem obsegu vsakih pet do deset let. Takrat je epidemija tako ostra, da pomre polovico bolnikov. V Delhiju je nedavno taka epidemija potrala četrtino celotnega prebivalstva. V Siamu pobere malarija vsako leto kakšnih 150.000 ljudi.

Komarjev, ki prenašajo malarijo, pozna zdravniška veda danes med 1200 vrstami samo kakšnih 30. Smrtnih primerov zaradi malarije je vsako leto na svetu 17 milijonov 524.000. Da se bolezen omeji in zatire, bi morali vsako leto žrtvovati 1 milijon 364.000 kg kima. Na razpolago pa ga je komej 450.000 kg.

Državnik in sportnik

Ministrski predsednik Mac Donald pozdravlja Nuvolarija, zmagovalca pri ulsterskih tekmah

Koza hodi po vrvi

Cirkuški artist Ernest Engerer s svojo dresirano kozo

Ugrabiti so ga hoteli!

Mladi Rockefeller, sin znanega ameriškega milijarjerja, je zbežal v Evropo, ker ga je nameravala neka ameriška zločinska organizacija ugrabiti, da bi mogla zahtevati od očeta ogromno odkupnino

Spomenik baladi

Na 66. rojstni dan znanega šlezjskega pesnika Petra Bezručja so odkrili na pokopališču v Stareh Hamryh, v kotu, kjer leže pokopani samomorilci, spomenik popularni junakinji Bezručjeve balade »Marička Magdonova«. Spomenik je postavila krajevna organizacija Sokola, izklesal ga je kipar Avgust Hanzl.

K odkritju spomenika je prihitelo ljudstvo od vseh strani in med slavnostnimi govorniki je bil tudi prof. dr. Engliš. Odkritelji spomenika so s te svojevrstne manifestacije poslali pozdrav predsedniku Mararyku, prosvetnemu ministru Dererju in pesniku Petru Bezručju.

2 Razlaga, zakaj moški motrijo žene

Po izrazu NJE-GOVEGA lica lahko uganete, kaj misli o VAŠEM licu.

Če imate grdo kožo in polt, prstene barve, polno peg, bo imelo vaše lice moških prezirljiv izraz. Cisto in nežno lice z mladostno svežino pa vzbuja iskreno divljenje in pogledi moških se ustavljajo na Vaši. Najgrša koža in polt pa dobi novo presenetljivo lepoto že v treh dneh, če uporabljate kremo Tokalon bele barve (brez masčobe). Ta krema hrani, beli in napenja kožo. V kožo prodre takoj, oblaži razdražene kožne zleze, zožuje razširjene znojnice, odstranjuje zajedalce in vse gube, ki so posledica utrujenosti. Najbolj suha koža ostane trajno sveža in nežno vlažna, pri tem pa brez masčobe. To sredstvo odstranjuje tudi neugoden oljnat sijaj mastne kože. Uporabljajte to novo kremo Tokalon bele barve, vsako jutro in potem motrite, kako lepa koža lahko razvema moška srca.

Bebeli ljudje dosežajo z vestno uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice izdatno izboljšanje črevesa brez vsakega napora. Mnogostevnina poročila zdravnikov-strokovnjakov potrjujejo, da so tudi oni, ki bolehalo na ledvicah, protinu, revmatizmu, kamenih in sladkorni bolezni zelo zadovoljni z učinkom »Franz Josefove« vode. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Tisk v sovjetski Rusiji

»Manchester Guardian« je priobčil izpod peresa svojega moskovskega dopisnika zanimive podatke o stanju tiska v sovjetski Rusiji. Številke govore, da se je ta tisk na pram pedvojni dobi silno razmahnil in da bi se razmahnil še mnogo bolj, če bi ne bilo takšnega pomanjkanja papirja, da se »prave listov novih naročnikov naravnost branijo. Iz letnega razloga so listi oblaetno prisiljeni, da izhajajo kvčjemu na štirih straneh in da se omejuje na najbolj nujno gradivo. Kaj je smatrati za najbolj nujno gradivo, o tem odloča seveda režimska idžologija.

Pred vojno so izdajali na današnjem ozemlju Rusije 467 listov s skupno dnevno naklado 2.700.000 izvodov. (Na vsem ozemlju carske Rusije je izhajalo 859 listov). V sovjetski Rusiji izhajajo 5400 listov s skupno naklado kakšnih 38 milijonov izvodov. Pri pomniti pa je, da je med temi listi 760 službenih sovjetskih glasil, ki izhajajo povprečno dvakrat na teden, a 1560 je tovarniških listov, ki so večinoma tedniki.

Zanimivo je, da imajo listi v neruskem jeziku okrog 10 milijonov čitateljev. Pred vojno v Rusiji vobče ni bilo neruskih časnikov, razen redkih, ki so izhajali na ozemljih današnje samostojnih zapadnih delov ogromne države, n. pr. na ozemlju današnje Poljske, Finske, Estonke itd.

Glavna sovjetska časniška eta »Pravda« in »Izvestija« z okroglo 1.600.000 naročnikov. Največje število naročnikov pa ima »Kreatjanskaja Gazeta.« (»Kmetijski list«) z 2 milijonoma izvodov. 41 listov ima po več nego 100.000 izvodov.

Da so vsi listi pod najstrožjim nadzorom oblasti, smo prilično omenili in drugega v sistemu, ki ne priznava demokracije in svobode vesti, tudi ni pričakovati. Kar ne diši razumu, to je bolj ali manj očitna in narečena reklama za njegove akcije, ima prednost. Zato je značaj listov v prvi vrsti političen in politično - gospodarski, a seveda v smislu boljševiške politične in gospodarske ideologije. V tem oziru ni čudno, da v sovjetski Rusiji prav nič na boljšem nego v deželah fašističnega sistema. Deloma zaradi pomanjkanja prostora, deloma zaradi sovjetskih moralnih nazorov, je sovjetskim listom strogo zabranjeno vsako gradivo, ki ga priobčuje tisk v drugih državah kot gradivo splošnega zanimanja. O sportu poročajo zelo malo in nerodno, o modi nič, zabavno gradivo, uganke, šah, družbene vesti so izločene, borzni tečajji ne prihajajo v poštev, ker v sovjetski Rusiji sploh ni borz, poročila o zločinih, razporokah in podobnem, kar zavzema v drugih deželah pretežni del lokalne in dnevnice kronike, bi izvala kazensko zasledovanje. Tudi književnih in umetniških prilog ne vidiš v dnevnih. Te, kakor tudi vesti iz kulturnega področja prinašajo po eebni literarni tedniki. Po svoji vsebini in značaju so sovjetski listi za evropske pojme skratka precej enolični in pusti. Drugače v deželah, kjer se združuje svobodni razmah duha, tudi biti ne mora.

Kraljica perle

Londonske perlice so si izvolile lastno kraljico

Knjigarna Tiskov. zadruga

v MARIBORU, Aleksandrova cesta 13

ima v zalogi

šolske knjige za vse šole

in veliko izbiro šolskih potrebščin.

Dijaki kupujte v naši knjigarni!

Iz akvaristove torbe

O zobokrapovcih v Neretvi

V zadnjem članku sem opozoril na zobokrapovce v naših vodah, ki rode popolnoma razvite mladice. Razumljivo je, da se te tujzemke razmnože v toplih kopališčih zanimivo pa je, da se prilagode mrzli vodi naših rek. Sicer je vrsta Gambuzija tudi v svoji domovini zelo utrjena; živi v severni Mehiki in na južnem delu države Illinois, vendar ni v teh krajih zima tako huda in dolgotrajna kakor pri nas. Mrzlovodni zobokrapovec iz vrste Gambuzija, ki žive v Neretvi, izdrže razmeroma nizko temperaturo, zaradi česar so kakor nalašč ustvarjeni za akvariste, ki goje mrzlovodne, kajti njim ni treba ogrevati vode, a kljub temu bodo utegnili opazovati svašto in porod živih popolnoma razvitih mladicev.

Vrsta Gambuzij, ki živi v Neretvi, ne zraste preko 5 cm. Samci so manjši in vitkejši kakor samice. Oblika telesa je podolgovata. Hrbet je zelenosiv. Luske so temno obrobljene. Nosače samice imajo na obeh straneh trebuha po eno temnomodro večjo marogo, ki po porodu izgine. Dolnji del prs in trebuha je belkast. Na soncu se leske hrbe zeleno kovinasto, škрге in belkasti del bokov pa modro kovinasto. Glavica je široka, čelo sploščeno, gobček je nastojen in velik. Tudi oči so velike, obročka se svetita srebrnorožnato, zenici sta pa črni. Od gornjega roba očesnih obrobov se začne temna proga, ki se vleče malo poševno preko očesa in ki jenja za dolnjem robu škrg. Dolnje plavuti so brezbarvne. Hrbtna in velika, okrogli paščki podobna repna plavut sta pa medio ramenasti in imata v sredini lok črnih pikic (na vsaki šibici ena). Opisane naše neretvanske Gambuzije so zelo živahne in trdne ribice. Tekne jim vse: živa hrana, zlasti ličinke raznih komarjev, nastreženo meso, koruzni in pšenični zdrob (ki smo ga dobro namočili v kozarcu vode). Tudi nagajive in prepirčljive so in se čisto po de po akvariju. Kakor vsi zobokrapovec, so zelo dobre skakalke in če ni akvarij pokrit s stekleno ploščo, skočijo kaj raše iz njega.

Zadnjič sem lovil samico, ki je bila tik pred porodom in mi je skočila na tla. Nato sem jo dal v posebno steklo in prihodnji dan je rodila mladice. Ker je dolžina ribice 2 in pol cm, sem računal na 15 mladicev, bilo jih je pa samo šest. Bržkone je par mladicev pojedla, dasi so bili na dan tubifeksi. Vodnih bolh in cikloporov pa ne denemo v take porodnišnice, ker se lotijo mladicev. Pravi užitek je, opazovati ribice, ce se pripravajo za krmo. Kar po tri primejo za kosček mesa in ga vlečejo, vika na svojo stran. Če se eni posreči izgrgati kosček, jo zasledujejo ostale z bliskovito naglico. Nisem še videl zobokrapovec, ki bi bili tako živahni, kakor Gambuzije iz Neretve.

Če se vprašamo, kako so prišle tja, najdemo več odgovorov. Najverjetnejša sta dva. Po enem so prišle iz mrtvih in mlak, kjer so jih nasadili, da bi uničili ličinke komarjev iz vrste Anopheles. Komarji te vrste prenašajo malarijo. Ker so te ribice zelo požrešne in bojevite, napadajo in požro vse ličinke teh in drugih vrst komarjev, o čemer sem se prepiral v akvariju. Drugi odgovor je, da so prišle s katero koli ladjo tja. Tretji manj verjetni je pa ta, da jih je spustil kak akvarist v reko. Neretvanske Gambuzije so najbolj podobne Gambuziji Affinis, ki živi v severni Ameriki in Mehiki.

Kakor sem zvedel, so te pomladi spustili Gambuzije v razna močvirja naše države, kjer naj uničijo ličinke zločasnih anofelesov in zelo je verjetno, da dobimo prihodnje leto razne vrste Gambuzij iz naših voda poceni in, kar je najvažnejše, dobili bomo Gambuzije, privajene na naše klimatske prilike.

Imam nekaj vrst domačih ribic (ostržke, ploščice i. dr.), ki so interesentom na razpolago — brezplačno.

O. S.

